

MEET & GREET COMMON GROUND

VERSLAG MEET GREET COMMON GROUND 22 JANUARI 2018

GEMEENTEN VOEREN REGIE OP INFORMATIE EN PROCESSEN

MEET & GREET COMMON GROUND

Common Ground is een toekomstbestendige digitale infrastructuur, die nodig is om de ambities van gemeenten voor een betere en innovatieve dienstverlening te realiseren. Irma Woestenberg, gemeentesecretaris van 's-Hertogenbosch en voorzitter van de Taskforce Samen Organiseren, stelde tijdens de Meet & Greet zelfs dat Common Ground de hefboom is voor Samen Organiseren.

Hoe die gezamenlijke ondergrond er precies uit gaat zien, wordt op dit moment uitgewerkt door een groep gemeentelijke IT-experts. Op 22 januari troffen zij elkaar en geïnteresseerde collega's in de Social Impact Factory in Utrecht, voor het laatste nieuws over Common Ground, de stand van zaken van het in ontwikkeling zijnde Proof of Concept en het aankomende Field Lab.

Common Ground maakt veel energie los, zo blijkt tijdens de Meet & Greet. IT-experts uit allerlei gemeenten werken het concept uit, anderen sluiten aan om onderdelen van het concept te testen. Uit een inventarisatie van motivaties waarom mensen meedoen, blijkt een breed gedragen gevoel dat de gemeentelijke basis anders moet en anders kan. Technisch is het mogelijk en het bestuurlijke draagvlak is aanwezig om dit verder te brengen. Het is deze 'zwaluwstaartverbinding' van techniek en bestuur die cruciaal blijkt voor het moderniseren van de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering.

MEET & GREET COMMON GROUND

TASKFORCE SAMEN ORGANISEREN: COMMON GROUND IS TOPPRIORITEIT

Common Ground is van wezenlijk belang om de ambities van Samen Organiseren te realiseren, zegt Irma Woestenberg, gemeentesecretaris van 's-Hertogenbosch en voorzitter van de Taskforce Samen Organiseren, in haar inleiding. “We hebben het nodig om als gemeenten te doen wat we willen doen, het is voor ons een topprioriteit.”

LANDEN IN DE BOARD ROOMS

De Taskforce wil de gemeentelijke dienstverlening en processen verbeteren, volgens het adagium “één keer ontwikkelen, 380 keer gebruiken”, vertelt Woestenberg. Daarvoor is een technische en organisatorische basis nodig, een ondergrond die dit mogelijk maakt. Common Ground is die basis. “Het idee op zich is niet nieuw, VNG Realisatie is hier al een tijd mee bezig. Wat wel nieuw is, is dat dit uit de technische hoek wordt gehaald. Dit gaat niet primair over IT, want om het te doen slagen moet het landen in de board rooms van gemeenten. Dat gebeurt nu, met Samen Organiseren. Wij brengen als Taskforce de samenwerking tussen gemeenten op gang, met de VNG en koepel- en branche-organisaties. Het College voor Dienstverleningszaken kan instrumenten die uit die samenwerking voortkomen standaardiseren, zodat alle gemeenten ze gebruiken.”

NIEUWE STANDAARD

Wat Common Ground precies inhoudt wordt duidelijk in een recent gemaakte **animatie**. Het College van Dienstverlening was onder de indruk van deze animatie, zegt Woestenberg. Als het Proof of Concept (PoC) slaagt, dan is het College bereid om “uit te spreken dat dit de richting is waarin de ontwikkeling wordt gestandaardiseerd”, zegt ze. Ze nuanceert: “Er moet natuurlijk nog van alles gebeuren voordat dat zover is en ik geef geen garantie dat het ook daadwerkelijk gebeurt, want in gemeenteland kan het altijd anders lopen dan je verwacht. Maar het is wel een belangrijke uitspraak. Als het doorgaat, dat weten gemeenten en leveranciers waar zij rekening mee moeten houden bij aanschaf en ontwikkeling van ICT.”

HOUD HET EENVOUDIG

Woestenberg zegt “van harte te hopen dat het PoC slaagt” en geeft het ontwikkelteam een drietal aanbevelingen mee: “Streef niet naar het beste voor een afzonderlijke organisatie, maar naar wat acceptabel is. Want dat is misschien wel het beste voor alle gemeenten. We hebben iets gezamenlijks te ontwikkelen en dat is meer dan een optelsom van afzonderlijke belangen. Maak het ook niet te mooi of ingewikkeld, want door het eenvoudig te houden blijft het project beheersbaar. En zorg ervoor dat het te begrijpen is door mensen die niet zo technisch zijn, want zij zullen het uiteindelijk in hun politieke en bestuurlijke omgeving toepassen.”

GEMEENTEN VOEREN REGIE OP INFORMATIE EN PROCESSEN

MEET & GREET COMMON GROUND

LEREN VAN DE BELASTINGDIENST

Common Ground wordt ontwikkeld volgens de Agile / Scrummethode. De Belastingdienst is daar al een tijd mee bezig en Saco Bekius deelt de opgedane ervaringen.

FOCUS OP INNOVATIE EN DE KLANT

In 2005 bleek de rek uit de traditionele ontwikkelwijze van “probleempje – systeempje”, vertelt Saco Bekius, tot voor kort werkzaam bij de Belastingdienst en nu bij M&I/Partners. “We wilden sneller ontwikkelen, met een duidelijke focus op innovatie en op de klant.” Er was nog een andere reden om over te gaan op de Agile werkwijze: “Er waren steeds meer mensen bezig met IT, maar er waren steeds minder vakspecialisten. Je hoort het niet vaak, maar dit is voor organisaties ook een belangrijke reden om Agile en Scrum te gaan werken. Daarin zet je expertise in teams bij elkaar en wordt snel ontwikkeld, in kleine en daardoor behapbare stappen.” Tussen 2006 en 2010 werkten in totaal tien Scrumteams aan allerlei praktijkproeven. “Zij namen het grootste deel van de regelingen van de Belastingdienst onder de loep.” De proeven waren succesvol. Maar er zaten te veel vernieuwingen in om in één keer in te voeren. De modernisering vraagt beheersbare stappen.”

EEN BASIS DIE AUTOMATISERING WEER EENVOUDIG MAAKT

Common Ground gaat een nieuwe architectuur ontwikkelen, naast de bestaande automatisering van gemeenten. Het is als het ware een nieuw spoor met nieuwe treinen, dat naast het bestaande spoor wordt gelegd. Gemeenten kunnen overstappen wanneer ze daar aan toe zijn. Bekius, die ook meewerkt aan de ontwikkeling van Common Ground: “Common Ground doet iets wat inmiddels gangbaar is in veel organisaties: de datalaag loskoppelen van de applicaties en de processen. Daarmee creëer je een basis die automatisering weer eenvoudig maakt. Commonground hoeft minder uit te vinden en kan vanaf het begin rekening houden met de implementatie. Dat maakt, samen met het bestuurlijke draagvlak vanuit de Taskforce, de kans van slagen groot.”

LAAT HET GROEIEN

De Belastingdienst voert de Agile manier van werken inmiddels breed in, vertelt Bekius. Vanaf 2014 wordt geïnvesteerd in een modernisering van het hele informatievoorzieningslandschap. De externe druk van een kritische Tweede Kamer helpt om dit voor elkaar te krijgen, vertelt hij. De Belastingdienst leerde een aantal lessen die hij graag deelt om Common Ground verder te krijgen. Bestuurlijk draagvlak is essentieel, maar ook het nemen van de tijd om ontwikkelingen te laten groeien. Bekius: “Begin met functionaliteit, laat eerst zien wat het kan betekenen, en ga het dan technisch verbeteren. Voer het pas in als het volwassen is, want als je een idee implementeert dan krijg je overal specifieke implementaties. Geef het dus de tijd om te rijpen voordat het een standaard wordt. En zorg voor een sterke programma-organisatie die kan afdwingen dat daadwerkelijk gebeurt wat je wilt. Want als je een Common Ground hebt ontwikkeld en die gaat invoeren in een verdeelde organisatie, dan krijg je geen gezamenlijke basis.”

WAT IS VOLGENS JOU COMMON GROUND, NU & STRAKS?

Nu: Thee
Common ground
aanpak
aanpak

0 Kana
Informatiechique
Informatiechique

Straks: Thee
De basis is
goed met kennis
in de aanpak
aanpak

Nu: een idee
Straks: een
alles vermenigvuldigen
aanpak

Vu: een dataleeg
aanpak
aanpak

Nu: een
denkrichting
aanpak
aanpak

De drive
aanpak naar
aanpak
aanpak

Nu: een
aanpak
aanpak

Nu: een
aanpak
aanpak

aanpak
aanpak
aanpak

Common Ground
aanpak
aanpak

Nu: een
aanpak
aanpak

aanpak
aanpak
aanpak

aanpak
aanpak
aanpak

aanpak
aanpak
aanpak

aanpak
aanpak
aanpak

aanpak
aanpak
aanpak

aanpak
aanpak
aanpak

GEMEENTEN VOEREN REGIE OP INFORMATIE EN PROCESSEN

MEET & GREET COMMON GROUND

BEELDEN VAN COMMON GROUND

Wat is Common Ground precies? Gevraagd naar hun beeld komen de aanwezigen met verschillende interpretaties. Er is een gedeelde basis en een breed gedragen motivatie om nou eens eindelijk de gemeentelijke IT te moderniseren. Het momentum lijkt daar: technisch gezien is het mogelijk en er is bestuurlijk draagvlak voor.

ENERGIE OM HET ANDERS TE DOEN

Op post-its worden de beelden van Common Ground verzameld. De opmerkingen op de gekleurde briefjes variëren van 'het kan eenvoudiger en goedkoper' en 'laten we het beter maken voor de burger' tot persoonlijke uitingen van verbazing en frustratie over hoe de gemeentelijke informatievoorziening nu functioneert. Het is duidelijk dat het voornemen om hier wat aan te doen veel energie losmaakt. Raymond Alexander, hoofd ICT van de gemeente 's-Hertogenbosch en vanuit IMG 100.000+ trekker van Common Ground, vraagt een aantal aanwezigen om een toelichting. Jos Smits, M&I/Partners, verwoordt het treffend: "Velen in gemeenteland voelen al een tijd dat het anders moet, maar ik kom nu voor het eerst een beweging tegen dat het ook anders kan. Wat technisch mogelijk is, bekijft bij de mensen die de beslissingen nemen. Die verbinding tussen techniek en bestuur is essentieel. Het zou nu wel eens kunnen gaan lukken om de informatievoorziening van gemeenten te moderniseren."

KANS VOOR MODERNISEREN OVERHEID

"Gemeenten pakken nu echt het roer in handen, dat vind ik mooi," zegt Theo Peters, unitmanager architectuur bij VNG Realisatie. Geert-Johan Riemer, die werkt aan het Proof of Concept van Common Ground: "Het zou heel vet zijn als gemeenten dit voor elkaar krijgen, dit is echt een kans voor het moderniseren van de overheid." Het idee om data en applicaties los te koppelen wordt al veel toegepast, zegt Chris Batist, plaatsvervangend CIO gemeente Den Haag en voorzitter IMG 100.000+: "Wat nieuw is, is dat er nu bij gemeenten een beweging ontstaat om dit daadwerkelijk te realiseren. We zijn er nog niet hoor, we hebben nog een lange weg te gaan. Maar ik voel wel een sterke wil om samen te werken en die was er de afgelopen jaren niet." Arend van Beek, voorzitter VIAG: "Er is een vruchtbare bodem om dit te laten groeien. Maar dat gaat niet vanzelf. Het is daarom ook aan ons, aan iedereen hier, om ambassadeur te zijn van Common Ground. Om onze collega's te vertellen waar we mee bezig zijn."

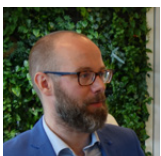

GEMEENTEN VOEREN REGIE OP INFORMATIE EN PROCESSEN

MEET & GREET COMMON GROUND

STAND VAN ZAKEN PROOF OF CONCEPT

Eelco Hotting,
gemeente Haarlem,
werkt met een team
ontwikkelaars en architecten
aan een Proof of Concept van
Common Ground.

VIER ONDERDELEN

In het Proof of Concept (PoC) wordt het mechanisme van Common Ground gebouwd: de laag tussen de data en de applicaties. Tegelijkertijd is het een beproeving van de Agile manier van werken die is gekozen voor de ontwikkeling van Common Ground. Eelco Hotting vertelt dat het PoC uit vier onderdelen bestaat:

1. Federatieve autorisatie op organisatieniveau. Zodat het systeem een geautoriseerde organisatie, zoals een gemeente, toelaat.
2. De implementatie van een URI-strategie. URI staat voor Uniform Resource Identifier. Deze strategie zorgt ervoor dat het systeem weet waar het bepaalde data kan vinden.
3. Een automatische en veilige data-verbinding. Voor het huidige systeem, Digikoppeling, zijn handmatige handelingen nodig. In het nieuwe systeem moet dit geheel automatisch gaan.
4. Logging. Alle aanvragen voor data uit bronsystemen, zoals de BRP,

gaan in Common Ground via dezelfde laag. Op deze laag, waarvan een eerste versie wordt ontwikkeld in het PoC, komt een tool om aanvragen vast te leggen oftewel te loggen. Dat creëert een overzicht dat een vereiste is volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

SAMEN BOUWEN

Naast deze vier onderdelen levert het PoC een private cloud op. Hotting vertelt dat dit alles wordt gerealiseerd in de vorm van een dummy, dus niet op de werkende basisregistraties. Dat zal waarschijnlijk wel gebeuren door de gemeenten Amsterdam en Haarlem, die wat wordt ontwikkeld in het PoC willen gebruiken voor bevestigingen van het Kadaster en zaakgericht werken in DSO. “Logius heeft aangegeven dat ze het heel interessant vinden wat wij ontwikkelen. Als de automatische verbinding gaat werken, dan willen ze dit het label Digikoppeling geven.” Deze manier van werken is symbolisch voor hoe Common Ground vorm krijgt: diverse overheden bouwen samen.

SNEL ONTWIKKELEN

Hotting geeft een inkijkje in wat het team tot nu toe ontwikkelde. De ontwikkelde productvisie staat online op **GitHub**. “De visie gaat over wat we willen, de technische invulling laten we over aan de techneuten” Er is een backlog opgesteld met alles wat het team wil doen en er is een private cloud in de lucht. Alles gebeurt open source. Hotting toont een plaatje van de manier van werken en legt uit dat software genaamd Jenkins het ontwikkelproces in goede banen leidt: als een lid van het team nieuwe software heeft gebouwd, dan test Jenkins of dit klopt en voegt het op de juiste plek in de master software in. “In de toekomst zouden we Jenkins kunnen inzetten om automatisch te controleren of door allerlei partijen ontwikkelde software past in Common Ground.” Het team ontwikkelt in sprints van twee weken. Na elke sprint wordt bepaald wat er in de volgende sprint gaat gebeuren. Begin april moet het PoC zijn afgerond.

GEMEENTEN VOEREN REGIE OP INFORMATIE EN PROCESSEN

MEET & GREET COMMON GROUND

FIELD LAB

Van 5 tot 9 maart 2018 wordt Common Ground verder ontwikkeld in een Field Lab. In korte tijd worden daar allerlei aspecten van Common Ground uitgediept, ook niet-technische. Doel is om de ontwikkeling van Common Ground te versnellen.

INTENSIEVE WEEK

Raymond Alexander vertelt over het Field Lab, dat wordt gehouden in Radio Royaal op Strijp-S in Eindhoven. Het wordt een intensieve week, waarin zo'n zeventig mensen op vijf thema's aan de slag gaan. Thema's als digitale identiteit, wetgeving en ethiek en het komen tot een implementatie- en veranderingsstrategie om Common Ground in te voeren. Aan het eind van de week worden alle resultaten gepresenteerd. "Dit is tegelijkertijd een generale repetitie voor de presentatie van Common Ground op het VNG-congres op 28 maart. Daar gaan we 1500 collega's laten zien wat we tot dan toe hebben bereikt."

MEEDOEN

"Er is veel interesse in Common Ground, veel gemeentelijke collega's willen weten wat het is en wanneer ze kunnen aanhaken. Het is voor ons essentieel om met hen te communiceren, want Common Ground slaagt alleen als het een breed gedragen beweging is," zegt Alexander. Deelname aan het Field Lab is een manier om aan te haken. Ook wordt er een community ingericht, op Pleio, waar de laatste informatie over Common Ground wordt gedeeld en waar men zelf kan bijdragen aan de ontwikkeling. Het is belangrijk om de energie erin te houden, ook na 1 april als het PoC wordt opgeleverd, zo is een conclusie. Deze Meet & Greet heeft er in ieder geval aan bijgedragen dat iedereen is bijgepraat. Nu is het zaak om betrokken te blijven en de beweging te vergroten.

FIELD LAB

Van 5 tot 9 maart 2018 wordt Common Ground verder ontwikkeld in een Field Lab.

**Kijk voor meer informatie op
commonground.pleio.nl**

GEMEENTEN VOEREN REGIE OP INFORMATIE EN PROCESSEN